

af 28. april 1952 gjort følgende betragtninger, som her skal citeres på dansk (de kan læses på nynorsk i den nævnte publikation pag. 15 f.):

„En ufravigelig forudsætning for denne skitsering har været, at nævnet ønsker at bygge videre på den norske skolelovgivnings og norsk skolelivs ledende traditioner med de demokratiske og humane ideer, samtidig med at nævnet mener, at vi må følge med i og være åbne for impulser fra den udvikling, som i det foregående har været skildret som typisk for skoleplanlægningen i de lande, som står os nærmest i kultur og skoletradition.

Hovedtanken i denne udvikling er, at et moderne samfund kræver en længere obligatorisk skoletid end før. Næringslivet er mere differentieret, kravene til yrkeskundskab og almendannelse er skærpet, og opgaverne, som demokratiet stiller samfundets medlemmer overfor, er mere omfattende og kompliceret end tidligere, ligesom den forøgede levestandard og længere fritid giver større muligheder for, at et større antal mennesker skal kunne blive delagtige i kulturværdier af forskellig slags...

Slagordet „højere undervisning for alle“ betyder ikke, at alle skal føres ind i en uniform videregående skole efter grundskolen, men at alle børn skal have samme vilkår til udvikling af evner og interesser. Samtidig kræver det moderne demokrati en solidere samfundsorientering af ungdommen end den, som vor norske syvårige folkeskole er i stand til at give.

En udvidelse af skolepligten er og vil i højere grad blive et centralt spørgsmål også i Norge... Dersom vi skal sigte mod at udvide undervisningspligten udover at gøre framhaldsskolen obligatorisk og få en organisatorisk samordning mellem framhaldsskolen og realskolen i stand, bør planlægningsarbejdet påbegyndes i god tid... Vor konkurrencedygtighed og selvstændighed som folk afhænger i stor udstrækning af undervisningssystemet. Samordningsnævnet vil da minde om, at det er mere nødvendigt for vort land end for de fleste andre at have et skolevæsen, som i enhver henseende er på højdepunktet.

Der vil blive stillet store krav til os, dersom vi skal magte at holde vor levestandard oppe i den stærke internationale konkurrence. Det er gennem kvaliteten af vort arbejde, og kun derigennem, vi kan formå at hævde os i tiden fremover.

Samordningsnævnet har i sin betænkning (nr. 10), hvor man tilråder at indføre en pligtig framhaldsskole, regnet med, at det vil blive væsentlig lettere at gennemføre en udvidelse af den obligatoriske skoletid i 1960. Bølgetoppen af børn i folkeskolealderen er da afløst af en nedadgående kurve for antallet af børn i undervisningspligtig alder, og der ville være grund til at regne med, at både antallet af lærere og mulighederne for skolebyggeri bedre vil dække behovet end i de nærmeste år.“

Et par medlemmer har hver for sig afgivet særlige betragtninger, hvori fremhæves, at selvom det er vigtigt at tage hensyn til udviklingen i andre lande, så er hovedsagen dog at indrette skolen efter hjemlige forudsætninger og traditioner. Men der er enighed om, at en forlængelse af undervisningspligten bliver nødvendig, og der er overvejende stemning for, at udvidelsen skal ske i form af pligtmæssig deltagelse i ungdomsskolen og ikke ved en omdannelse af den nuværende 7-årige, udelte folkeskole. Norge synes derfor i strukturspørgsmålet at slutte sig til standpunktet i centraleuropæiske lande.

For at forberede den foreslåede reform har stortinget dernæst gennemført en lov om forsøg i skolen, der blev underskrevet af kongen den 8. juli 1954. I henhold hertil er der nedsat et 7 mands udvalg af fremstående skolefolk fra alle skoleformer med den opgave at tilrettelægge forsøg i en række skoler, og som leder af forsøgene er udnævnt cand. philol. Tønnes Sirevåg, der har fået titel af rektor. Et 4 mands underudvalg har tillige den opgave at søge samarbejde med andre nordiske lande om forsknings- og forsøgsarbejdet i skolen. Resultatet af denne forsøgsvirksomhed må imødeses med interesse. Om ønskes, skal jeg til sin tid holde folketingsudvalget orienteret om udvalgets arbejde.